

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 291/2016-8

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ane Garačić kao predsjednice vijeća te dr. sc. Zdenka Konjića i Perice Rosandića kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Martine Setnik kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog M. N., zbog kaznenog djela iz čl. 110. u vezi čl. 37. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. - dalje u tekstu: KZ/11.) i dr., odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženog M. N., podnesenima protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 12. studenog 2015. broj K-216/97, u sjednici održanoj 21. siječnja 2020., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, Inke Jurišić i branitelja optuženog M. N., odvjetnika Ž. Ž.

p r e s u d i o j e:

Žalbe državnog odvjetnika i optuženog M. N. odbijaju se kao neosnovane te se potvrđuje prvostupajnska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Zagrebu optuženi M. N. proglašen je krivim da je na način i pod okolnostima opisanim u točki 2. izreke počinio kazneno djelo poticanjem na ubojstvo, opisano u čl. 34. st. 1. Krivičnog zakona Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 32/93., 38/93., 28/96. i 30/96. - dalje u tekstu: KZRH) u svezi čl. 21. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 31/93., 108/95. i 28/96. - dalje u tekstu: OKZRH), te je, na temelju istog zakonskog propisa, uz primjenu čl. 38. i čl. 39. st. 1. toč. 1. OKZRH, osuđen na kaznu zatvora u trajanju tri godine i šest mjeseci, u koju kaznu mu je, na temelju čl. 45. OKZRH, uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 24. veljače 1997. do 18. listopada 1999.

Na temelju čl. 148. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. - dalje u tekstu: ZKP/08.) optuženi M. N. obvezan je naknaditi troškove kaznenog postupka iz čl. 145. ZKP/08. u odnosu na točku 2. izreke presude u iznosu od 11.727,94 te paušalnu svotu u iznosu od 2.000,00 kn.

Nasuprot tome, na temelju čl. 453. st. 3. ZKP/08. optuženi M. N. oslobođen je optužbe da bi na način i pod uvjetima opisanim u točki 1. presude počinio kazneno djelo poticanjem na ubojstvo iz čl. 110. u vezi čl. 37. KZ/11.

Na temelju čl. 149. st. 1. ZKP/08. odlučeno je da troškovi kaznenog postupka u odnosu na točku 1. izreke presude padaju na teret proračunskih sredstava.

Protiv ove presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na oslobađajući dio, s prijedlogom da se u tom dijelu prvostupanjska presuda ukine i vrati sudu prvog stupnja na ponovno odlučivanje, te zbog odluke o kazni, u odnosu na osuđujući dio presude, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači na način da se optuženiku izrekne kazna zatvora u duljem trajanju, podredno da se ukine u cijelosti i vrati sudu prvog stupnja na ponovno odlučivanje.

Žalbu u odnosu na osuđujući dio presude podnio je optuženi M. N. po branitelju odvjetniku Ž. Ž. zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, te odluke o kaznenopravnoj sankciji, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači te optuženik oslobodi optužbe, podredno da se u pobijanom dijelu ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, odnosno da se ista preinači u odnosu kaznenopravnu sankciju te optuženik blaže kazni. U žalbi je zatraženo da se o održavanju sjednice vijeća izvršiti optuženika i njegova branitelja.

Optuženik je podnio odgovor na žalbu državnog odvjetnika sa prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08., spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Postupajući prema zahtjevu branitelja optuženika u žalbi, u smislu čl. 475. st. 2. ZKP/08., o sjednici vijeća izviješteni su optuženi M. N. i njegov branitelj odvjetnik Ž. Ž., kao i državni odvjetnik. Sjednici su bili nazočni branitelj odvjetnik Ž. Ž. te državna odvjetnica Inka Jurišić, dok uredno izviješteni optuženik sjednici nije nazočio, pa je u odnosu na njega, sukladno čl. 475. st. 4. ZKP/08., sjednica održana u njegovoj odsutnosti.

Žalbe nisu osnovane.

U odnosu na osuđujući do presude:

Pobijajući prvostupanjsku presudu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja optuženik prije svega drži kako je prvostupanjski sud pogriješio kada je osuđujući dio presude temeljio na iskazu oštećenog D. B. Smatra kako je iskaz tog svjedoka nedosljedan, kontradiktoran sam sebi te u suprotnosti sa iskazima ostalih saslušanih svjedoka, čije je iskaze prvostupanjski sud, prema stavu žalitelja, pogrešno djelomično otklonio pozivajući se na protek vremena, naklonost optuženiku ili eventualni strah kojeg bi svjedoci imali od optuženog. Naime, prema stavu žalitelja, da je prvostupanjski sud ispravno ocijenio iskaze ostalih saslušanih svjedoka utvrdio bi da optuženik uopće nije bio na neposrednom mjestu događaja kada je jedan nepoznati pripadnik tzv. „Kaznjeničke bojne“ pucajući u glavu nanio prostrijelnu ranu D. B. Stoga, imajući u vidu takvo stanje, optuženik nije niti mogao tom nepoznatom pripadniku tzv. „Kaznjeničke bojne“ reći „što đubre ne ubiješ, što čekaš ubij ga“, nakon čega

bi ta nepoznata osoba izvadila pištolj te ga prislonila na desnu stranu glave D. B. i ispalila hitac. Žalitelj smatra kako je neživotno, nelogično i neuvjerljivo da bi optuženik, nakon što je dao nalog da se u prostor Duhanske stanice u Š. b., dovedu civili, među njima i oštećeni D. B., uputio sadržajno eksplicitan i brutalan zahtjev o likvidaciji oštećenika pred velikim brojem svjedoka, među kojima su i pripadnici policije iz M., nad kojima optuženik nije imao nikakvu funkcionalnu ni operativnu kontrolu i nadzor.

Međutim, suprotno ovakvim žalbenim prigovorima optuženika, prvostupanjski je sud pravilno i cjelovito utvrdio činjenično stanje i na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio kazneni zakon proglašivši optuženika krivim za kazneno djelo poticanjem na ubojstvo, opisano po članku 34. stavak 1. KZRH u svezi članka 21. OKZRH na način kako mu to stavljeno na teret optužnicom u točki 2.

Naime, ispravno je prvostupanjski sud ocijenio kako su iskazi oštećenika od 14. travnja 1997 i od 19. veljače 1998. međusobno suglasni i vjerodostojni te je, stoga, upravo na takvom iskazu oštećenog D. B. temeljio osuđujuću presudu protiv optuženika. S pravom je, nadalje, prvostupanjski sud otklonio iskaz oštećenika od 30. travnja 2014. jer je isti očito usmjeren k eskulpaciji optuženika kada oštećeni iskazuje da optuženika predmetnog dana uopće nije vidio što je suprotno i njegovim ranijim iskazima, a i iskazima saslušanih svjedoka.

Prilikom ocjene provedenih dokaza na kojima je temeljio svoju odluku, ispravno je prvostupanjski sud cijenio te uzeo u obzir i one događaje koji su prethodili inkriminiranom. Naime, oštećenik u svom iskazu nedvojbeno upućuje kako je optuženik već i prije odvođenja oštećenika u tzv. „Duhansku stanicu“ jasno i nedvosmisleno iznio da oštećenog treba lišiti života, povezujući ga sa smrću dvojice pripadnika tzv. „Kažnjeničke bojne“ koje se desilo prethodnog dana. Kako u tom dijelu proizlazi iz iskaza oštećenika, a to je potvrđeno i iskazom svjedoka D. G., optuženik je, po dovođenju oštećenika u lokal „M. r.“ u M., komentirao da zašto su oštećenika uopće dovodili, da su ga trebali odmah ubiti. Nakon što je oštećenik u lokalu bio pretučen, optuženik je rekao da ga se „strpa u gepek auta i kod panorame za Š. iz rafala, zapali i gurne niz stranu“. Nakon ovih događaja, ipak je uslijedilo odvođenje oštećenika i više drugih osoba u prostor tzv. Duhanske stanice u Š. b., gdje je uslijedilo višesatno zlostavljanje, sve dok poslije podne, negdje oko 17 sati, nisu došli djelatnici interventnog odjela policije iz M. Nakon što su obavili razgovor s optuženikom, djelatnici interventnog voda dobili su „dozvolu“ optuženika da izvedu zadržane osobe. Kada je optuženik uočio da izvode i oštećenika, rekao je: „Zar ga niste ubili, mater vam jebem vama i njemu“, nakon čega se obratio momku koji je bio s oštećenikove desne strane i rekao mu: „Ubij đubre“. Nakon toga mu je taj mladić povukao glavu prema sebi te držeći u desnoj ruci pištolj prislonio usta cijevi na sljepoočnicu, i ispalio metak.

Ovako opisani događaji na nedvojbeni način upućuju na zaključak da je optuženi svjesno i voljno potaknuo nepoznatu osobu da liši života D. B., da se inkriminiranom radnjom ispunilo htijenje optuženika da se oštećenika ubije, do čega u konačnici stjecajem sretnih okolnosti nije došlo, a čime je optuženi M. N. počinio poticanje na kazneno djelo ubojstva iz članka 34. stavak 1. KZRH u svezi članka 21. OKZRH, kako je to ispravno utvrdio prvostupanjski sud u pobijanoj presudi.

Protivno, tako, žalbi optuženika, a imajući u vidu da je prvostupanjski sud prihvatio iskaz oštećenika kako ga je on iznio pred istražnim sucem i na raspravi od 19. veljače 1998., u

pravu je sud kada je ocijenio neprihvatljivom obranu optuženika, a i kada je djelomično otklonio iskaze svjedoka D. D., D. G., R. D. i M. B., koji su, jednako kao i oštećenik, inkriminiranog dana bili teško fizički zlostavljani, što je ostavilo teške psihološke i fiziološke posljedice zbog pretrpljene boli i straha od smrti. Navedeni svjedoci, naime, ne spore da je došlo do zlostavljanja više osoba te ne spore da je optuženi bio u prostoru tzv. „Duhanske stanice“ u Š. b., no nisu sigurni jesu li optuženika vidjeli ili ne. Ocjenjujući, pak, iskaze svjedoka djelatnika interventne policije M. D. M., V. M., D. L. i Z. V., prvostupanjski sud je ispravno isključio one dijelove iskaza ovih svjedoka kada iskazuju da se optuženi M. N. nalazio u zatvorenoj prostoriji iz koje nije izlazio u trenutku kada se začuo pucanj. Obrazlažući razloge neprihvatanja tih dijelova iskaza navedenih svjedoka, prvostupanjski sud ispravno utvrđuje da se ti dijelovi iskaza ne mogu prihvatiti kao vjerodostojni jer su suprotni iskazu oštećenika, a osim toga, svjedok Z. V., zapovjednik ostalim svjedocima - djelatnicima interventne policije, naveo je da ga je kontaktirao optuženik i tražio ga da policajci svjedoče, pa sud smatra da su dijelovi iskaza u kojima se negira da je optuženik počinio kazneno djelo na način kako ga se tereti izneseni s namjerom otklanjanja kaznene odgovornosti s optuženika, odnosno minoriziranja njegove uloge. U ocjeni iskaza navedenih svjedoka nije bez značaja i činjenica da je osoba koja pucala u glavu oštećeniku, doslovno pred očima djelatnika interventne policije, ostala nepoznata.

Temeljem svega iznesenog, žalba optuženika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja nije osnovana jer je prvostupanjski sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje te je savjesnom i potpunom analizom izvedenih dokaza navedenih u obrazloženju presude za svoja utvrđenja iznio jasne i uvjerljive razloge, koje u potpunosti prihvaća i ovaj sud drugog stupnja.

Nadalje, nisu u pravu optuženik niti državni odvjetnik kada pobijaju odluku suda prvog stupnja zbog odluke o kazni.

Pobijajući odluku o kazni, optuženik smatra kako je prvostupanjski sud prilikom odmjeravanja kazne ispravno utvrdio olakotne okolnosti no da ih nije ispravno vrednovao, a to da je rezultiralo neprimjereno strogom sankcijom.

Suprotno tome, državni odvjetnik ističe da je sud prvog stupnja optuženiku izrekao preblagu sankciju pogrešno držeći kako na strani optuženika nema otegotnih okolnosti. Osim toga, prema stavu ovog žalitelja, prvostupanjski je sud jedan dio olakotnih okolnosti pogrešno vrednovao precjenjujući ih.

Protivno tvrdnjama iz žalbe optuženika i državnog odvjetnika, ovaj drugostupanjski sud nalazi da je prvostupanjski sud optuženiku pravilno utvrdio sve okolnosti važne za proces individualizacije kazne koje utječu da kazna po vrsti i visini bude lakša ili teža za počinitelja i da je te okolnosti u dostatnoj mjeri valorizirao, zbog čega njihova preocjena za koju se zalažu obje stranke nije osnovana. Naime, sud prvog stupnja je optuženiku kao olakotno cijenio da je optuženik osoba starije životne dobi iznad 70 godina, teško narušenog zdravstvenog stanja, neosuđivana osoba, da je od počinjenog kaznenog djela prošlo preko dvadeset godina te da je kazneno djelo počinjeno tijekom ratnog stanja. Ispravno je prvostupanjski sud vrednovao olakotnom i činjenicu da je optuženik dopustio da policijski djelatnici MUP M. preuzmu više osoba, kao i vidljivo ozlijeđenog oštećenika, čime je njegov život spašen. U pravu je prvostupanjski sud i kada utvrđuje da nema onih otegotnih okolnosti koje bi nadilazile težinu samog kaznenog djela. Stoga je, i prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, izrečena kazna

zatvora od tri godine i šest mjeseci primjerena stupnju krivnje počinitelja kao i pogibeljnosti kaznenog djela i adekvatna za ispunjenje svrhe kažnjavanja iz čl. 37. OKZRH.

Prema tome, žalbe optuženika i državnog odvjetnika zbog odluke o kazni nisu osnovane.

U odnosu na oslobađajući dio presude

Nije u pravu državni odvjetnik kada tvrdi da je u odnosu na oslobađajući dio presude prvostupanjski sud, unatoč pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, pogrešno zaključio da nije dokazano da bi optuženi počinio kazneno djelo opisano u točki 1. optužnice. Pri tome se žalitelj poziva na činjenicu da je u inkriminirano vrijeme optuženik nedvojbeno bio zapovjednikom tzv. Kažnjeničke bojne koje je otelo oštećenog R. N. iz prostorija Uprave vojne policije u M., a potom ga odvelo u zapovjedništvo postrojbe u Š. B. Pri tome se poziva i na dokaze u vidu dopisa koje je prvostupanjski sud pročitao tijekom postupka, za koje tvrdi da upućuju na zaključak da je upravo optuženik nakon što je oštećeni R. N. iz Š. b. doveden u istočni dio M., poznat kao predio „B.“, zapovijedio nepoznatim pripadnicima „Kažnjeničke bojne“ da pucajući iz svoga naoružanja usmrte R. N.

Suprotno izloženim razlozima državnog odvjetnika, ispravno je prvostupanjski sud na temelju svih provedenih dokaza zaključio kako nema dokaza koji bi upućivali na zaključak da je optuženik počinio ovo kazneno djelo.

Naime, kako to ispravno zaključuje prvostupanjski sud, niti jedan od izvedenih dokaza ne upućuju na nedvojbeni zaključak da bi R. N. uopće bio mrtav. Pri tome se prvostupanjski sud, između ostalog, poziva na iskaz svjedoka M. B. koji je naveo da su deset dana nakon odvođenja R. N. imali informaciju da je on živ te da njegovo tijelo nije pronađeno. Za zaključak da bi R. N. bio mrtav svakako nije dovoljan navod iz preslike izvješća „Kažnjeničke bojne“ potpisanog po optuženom M. N. od ..., u kojem optuženi M. N. R. N. oslovljava s „pokojnim“.

Nastavno, čak i kada bi se moglo uzeti da je R. N. mrtav, niti jedan dokaz izveden u tijeku prvostupanjskog postupka ne upućuje da bi optuženi M. N. zajedno s većim brojem pripadnika navedene postrojbe odveo R. N. u pravcu istočnog dijela M. u predio B. te da bi ondje prisutni nepoznati pripadnici „Kažnjeničke bojne“, po zapovjedi optuženika, pucajući iz svog naoružanja usmrtili R. N. Ono što je utvrđeno u pogledu dinamike postupanja sa R. N. je da je on bio izveden iz zgrade Vojne policije u M. i odveden u zapovjedništvo „Kažnjeničke bojne“ u Š. b. Što se točno sa oštećenikom dalje dešavalo ostalo je nepoznato te se niti iz jednog provedenog dokaza ne može zaključiti da se dogodilo upravo ono za što se tereti optuženik.

Stoga je u pravu prvostupanjski sud kada zaključuje da, suprotno stavu državnog odvjetnika u žalbi, nije nesporno utvrđeno da je optuženi M. N. počinio kazneno djelo koje mu je stavljeno na teret točkom 1. optužnice pa je, ispravno i zakonito, u tom pogledu donesena presuda kojom se optuženik oslobađa od optužbe.

Imajući u vidu sve naprijed izloženo, ovaj drugostupanjski sud je utvrdio kako navodi podnesenih žalbi optuženika i državnog odvjetnika nisu osnovani. Budući da niti ispitivanjem pobijane presude nisu utvrđene povrede na koje ovaj žalbeni sud u smislu članka 476. stavak 1.

točka 1. i 2. ZKP/08. pazi po službenoj dužnosti, valjalo je na temelju članka 482. ZKP/08. presuditi kao u izreci ove presude.

Zagreb, 21. siječnja 2020.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v.r.